

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

Дипломна робота
магістра

з теми: **«СТРУКТУРНО-МОТИВАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ АНГЛІЙСЬКИХ
КРИПТОНІМІВ»**

Виконала:
студентка 2 курсу Angb1-M18z групи
спеціальності 014.02 Середня освіта
Мова і література (англійська)
Простоніс Роксолана Андріївна

Керівник:
Петрова Т.М.,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри англійської мови

Рецензент:
Калинюк Т. В.,
кандидат педагогічних наук
доцент кафедри німецької мови

Кам'янець-Подільський
2019

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. КРИПТОНІМИ ЯК ОБ’ЄКТ НАУКОВОГО ВИВЧЕННЯ	6
1.1. Криптоніми в системі антропонімів.....	6
1.2. Статус, класифікація криптонімів та їх взаємодія із псевдонімами ..	11
1.3. Криптоніми, аббревіація, скорочення.....	23
Висновки до розділу 1.....	26
РОЗДІЛ 2. ТИПОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КРИПТОНІМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	27
2.1. Структурні особливості.....	27
2.2. Дериваційна основа творення криптонімів.....	44
2.3. Мотиваційні аспекти в утворенні криптонімів англійської мови.....	70
Висновки до розділу 2.....	75
ВИСНОВКИ.....	788
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ФАКТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ	87

ВСТУП

Криптоніми, як і псевдоніми, функціонують в абсолютній більшості мов і є поширеною формою приховування справжнього авторства. Вони становлять помітний сектор ономастичного простору мов і, відповідно, привертають увагу вітчизняних і зарубіжних учених. Вивченню криптоніма і псевдоніма присвячено праці П. Беркова [4], В. Виноградова [8], Ю. Масанова [31], Г. Шерера [68], бібліографічні матеріали А. Моріса [63], А. Тейлора [71], Е. Смітта [70]. З огляду на особливості творення, структурні та словотвірні ознаки псевдонімів і криптонімів вагомим дослідженням з ономастики та антропонімії М. Голомідової [12], В. Дмитрієва [18-19], І. Желєзняк [22], Ю. Карпенка [25], В. Лучика [28], В. Німчука [35], Ю. Редька [41], О. Реформатського [42], О. Суперанської [48-49], Т. Суркової [50], Б. Унбегауна [54], В. Фляйшера [59], П. Чучки [56] та інших учених.

Найпоширенішими формами криптонімів є похідні від прізвищ та імен авторів. До використання криптонімів і псевдонімів вдаються, в першу чергу, письменники та публіцисти, рідше – артисти, вчені, військові, спортсмени, скаути-пластуни. Проте вивчення цього класу антропонімів перебуває на рівні відбору й систематизації матеріалу, що відображений у спеціальній довідково-бібліографічній літературі.

Актуальність теми. Обрання теми магістерського дослідження зумовлено потребою у визначенні чіткого ономастичного статусу та особливостей функціонування самоназв, необхідністю комплексного вивчення криптонімів як онімів окремого класу, аналізу їх у межах англійської антропосистеми. Дослідження, в основі якого закладено системний підхід, сприятиме більш повному розкриттю понятійного змісту криптоніма.

Метою роботи є комплексний аналіз літературних і публіцистичних криптонімів англійської мови, принципів, способів, засобів і мотивів утворення криптонімії, а також визначення продуктивності творення криптонімних одиниць.

Мета передбачає виконання таких **завдань**:

- охарактеризувати й узагальнити місце криптонімів у системі власних назв;
- дослідити особливості структури англійських криптонімів;
- описати основні принципи та мотиви творення криптонімів в англійській мові;
- проілюструвати основні моделі творення криптонімів та їх продуктивність в англійській мові.

Об'єктом дослідження є криптоніми англійської мови як особливий підклас антропонімічної лексики.

Предметом дослідження є способи, принципи та мотиви криптонімних утворень в англійській мові.

Джерелами фактичного матеріалу слугували “Словник літературних псевдонімів” Ф. Аткінсона, “Словник літературних псевдонімів англійської мови” Т. Карті, “Словник псевдонімів” А. Рума.

Методи та методика дослідження зумовлені метою, завданнями й особливостями аналізованого матеріалу. За допомогою *аналітично-описового методу* здійснюється наукова інтерпретація самоназв. *Дедуктивний метод* дозволяє на основі конкретних результатів зробити загальні висновки. *Метод компонентного аналізу й методика безпосередніх складників* забезпечує дослідження структури, принципів та мотивів творення криптонімів і встановлення системних відношень між ними. Елементи *кількісного аналізу*

застосовуються для підтвердження окремих теоретичних та практичних положень.

Наукова новизна роботи полягає в розробці комплексного аналізу літературних і публіцистичних криптонімів англійської мови, у виявленні їх типових і специфічних рис та у спробі класифікації продуктивних моделей досліджуваних одиниць.

Теоретичне значення роботи полягає у збагаченні наукових засад антропоніміки, що є певним внеском у розвиток типологічної ономастики. Робота суттєво розширює знання про принципи, мотиви творення і структуру криптонімів та особливості їх організації в англійській мові та розкриває перспективи для подальшого вивчення криптонімних самоназв в інших антропосистемах.

Практичне значення роботи полягає в можливості застосування її результатів у курсі лексикології, а окремі положення дослідження можуть стати основою спецкурсів з англійської антропоніміки й ономастики.

Апробація роботи. Основні положення, матеріали та висновки даної роботи знайшли своє висвітлення на звітній конференції студентів та магістрантів за результатами НДР у 2018 році.

Публікації. Результати дипломної роботи викладено в 1 публікації, розміщеної у збірнику матеріалів звітної конференції .

Структура роботи. Магістерське дослідження складається зі вступу, двох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків.

ВИСНОВКИ

Аналіз праць вітчизняних і зарубіжних дослідників засвідчує наявність терміна *криптонім* в основному у слов'янській ономастиці й відсутність його в англomовному світі, де криптоніми визначаються терміном “псевдонім” і не виокремлюються в самостійну категорію. Врахування такого статусу криптоніма та наявність його відповідників в англійській мові дають змогу кваліфікувати його як самостійну антропонімну одиницю в системі власних назв.

Криптонім є різновидом самоназв прихованого авторства, але, на відміну від псевдоніма, має на меті приховування реального імені автора шляхом подачі його у скороченому або зашифрованому вигляді. Під *криптонімом* у пропонованій роботі розуміється будь-яке скорочення автором одного, кількох чи всіх складників власного імені у вигляді літер, неповних слів самостійно або в поєднанні з різного роду графічними знаками (зірочками, крапками, рисками, дужками), цифрами та приписами, які подаються у вигляді літер, сполук слів, окремих слів або їх частин.

Головне завдання криптоніма – частково або повністю приховати справжнє ім'я автора літературного твору. Причини, які спонукали авторів до цього, найрізноманітніші: еміграція, зміна місця проживання, довільне спрощення імені (переклад), спрощення імені для полегшення вимови, а іноді навмисне, для розмежування „старого” і „нового” життя. Досить часто автори приховували ім'я для того, щоб мати змогу писати про рідну країну через призму псевдоіноземця. На вибір самоназв впливали й такі чинники, як зміна статі (стосується більшою мірою західних країн), місця роботи чи служби, утиски, цензура, уникнення переслідування, різного роду асоціації та переконання (релігійні, національні, ідеологічні, географічні тощо). Однією з

причин зміни імені слугувала належність до військових агентів та агентів спеціальних служб, партійних діячів і підпільників, а також до злочинців усіх видів. Зрештою, це спосіб позбутися власного імені, яке не влаштовує людину з тих чи інших причин, звичайна комфортність, авторська скромність, сатиричність, невпевненість у своїх силах або ж данина моді.

Хоча криптоніми досить схожі на скорочення (акронімію) або аббревіацію, але, на відміну від криптонімів, аббревіація та акронімія слугують для спрощення слів, виразів і словосполучень із метою мовної економії, а основна функція криптонімів полягає в тому, щоб з тих чи інших причин просто приховати ім'я справжнього його носія, хоча водночас має місце і прагнення до економії мовних засобів.

Аналіз типологічних рис англійської криптонімії здійснений за кількісними показниками, принципами та мотивами номінації, а також за структурою.

Аналіз структурних складників досліджених криптонімів дає підстави виділити шість загальних груп: літерні криптоніми, криптоніми з літер і слів, криптоніми з неповних слів і літер, криптоніми з неповних слів, криптоніми з неповних слів і слів, криптоніми з неповних слів, слів і літер. Специфікою криптонімії англійської мови є поширене використання авторами так званих комбінованих криптонімів, до складу яких належить, окрім власне криптоніма, повне слово.

Серед усіх досліджених криптонімів англійської мови за продуктивністю найбільша кількість структурних форм (різновидів) притаманна групі утворень із літер і слів (71). Другою є група літерних криптонімів (47 структурних утворень), третьою – криптонімів із неповних слів, до якої належать 8 структурних форм. Незначними виявились об'єднання одиниць,

утворених із неповних слів і слів (6 структурних форм), із неповних слів, слів і літер та зі слів і чисел (по 5 структурних форм).

Визначення принципів творення криптонімних одиниць базується на походженні від основних антропонімних назв, тобто на функціональному навантаженні криптоніма – збереження у шифрі елементів прізвища, імені, імені по батькові. Аналіз досліджуваних криптонімів за принципами творення виявляє їх залежність від особливостей прізвищевої системи англійської мови, а саме присутності одного або кількох імен і прізвищ.

На основі узагальнення принципів творення англійських криптонімів серед усього дослідженого матеріалу виділено 9 груп за походженням від імені; прізвища; імені і прізвища; імені і псевдоніма; псевдоніма; прізвища і псевдоніма; прізвища, імені і псевдоніма; імені, імені по батькові і псевдоніма, а також криптоніми невідомого походження. Слід зазначити, що тут домінує принцип творення від псевдоніма окремо або в поєднанні з прізвищем, ім'ям, подвійним ім'ям та додатковим прізвищем.

За принципом творення з-поміж усіх досліджених англійських криптонімів найпродуктивнішою є група самоназв, які походять від псевдоніма (35,1 %). Значною кількістю представлені похідні від імені і прізвища (18,6 %), імені і псевдоніма (15,5 %) та криптоніми невідомого походження (14 %). Менш регулярними є криптоніми, які походять від прізвища, імені і псевдоніма (6,2 %), прізвища (3,4 %), імені (3 %).

Мотиваційним базисом для творення досліджуваних одиниць є повне або часткове приховування справжнього імені автора, при чому перевага мотиву часткового приховування авторства є незначною (51 %).

Варто зауважити, що криптоніми як специфічні власні самоназви людей тісно пов'язані з їхнім носієм, а їх значення та функції обумовлені твірними компонентами антропонімів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеев Д.И. Стилистические особенности буквенных аббревиатур и сложносокращенных слов / Д.И. Алексеев // Вопросы стилистики: науч. конф., 3-5 окт. 1962 г. : тезисы докл. – Саратов, 1962. – С. 8-11.
2. Артемова А.Ф. Английские фамилии / А.Ф. Артемова // Иностранные языки в школе. – 2006. – № 1. – С. 85-91.
3. Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов / О.С. Ахманова. – М. : Сов. энцикл., 1966. – 606 с.
4. Берков П.Н. Об установлении авторства анонимных и псевдонимных произведений XVIII века / П. Н. Берков. – Л. : Изд-во АН СССР, 1958. – 180 с.
5. Беспалова А.В. Принципы и способы номинации в английской эргонимии // Номинации в ономастике / А.В. Беспалова. – Свердловск, 1991. – С. 158-167.
6. Большой англо-русский словарь: [в 2 т.] / [ред. Гальперин И.Р.] – М. : Русский язык, 1987. – т. 1. – 1037 с.
7. Борисов В.В. Аббревиация и акронимия. Военные и научно-технические сокращения в иностранных языках / В.В. Борисов. – М. : Изд-во Министерства обороны СССР, 1972. – 319 с.
8. Виноградов В.В. Проблемы авторства и теория стилей / В. В. Виноградов. – М. : Гослитиздат, 1961. – 614 с.
9. Волошин Е.П. Аббревиатуры в лексической системе английского языка: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филолог. наук: спец. 10.02.04 “Германские языки” / Е.П. Волошин. – М., 1967. – С. 3-25.
10. Гак В.Г. К типологии лингвистических номинаций / Владимир Григорьевич Гак. – М. : Наука, 1977. – С. 230-293.
11. Ганич Д.І. Словник лінгвістичних термінів / Д.І. Ганич, І.С. Олійник. – К. : Вища школа, 1985. – 168 с.
12. Голомидова М.В. Искусственная номинация в русской ономастике / М.В. Голомидова. – Екатеринбург : Урал. гос. ун-т, 1998. – 232 с.

13. Горбаневський М.В. Ономастика в художественній літературі / М.В. Горбаневський. – М. : Изд-во ун-та дружбы народів, 1988. – 88 с.
14. Горпинич В.О. Українсько-давньогрецькі діахронічні паралелі в антропонімії / В.О. Горпинич // Мовознавство. – 2006. – № 2-3. – С. 36-44.
15. Гяч Н.В. О членимости и мотивированности аббревиатур в связи с комплексным отношением „аббревиатура – полное наименование – денотат” / Н.В. Гяч, В.М. Павлов. – М., 1975. – 266 с.
16. Дашкевич Я.Р. Словник псевдонімів, криптонімів, криптограм. (Спроба системи) / Я.Р. Дашкевич. – К., 1946. – 50 с. – (Науковий збірник Бібліотеки АН УРСР; ч. 1).
17. Дей О.І. Словник українських псевдонімів та криптонімів / О.І. Дей. – К. : Наукова думка, 1969. – 557 с.
18. Дмитриев В.Г. Замаскированная литература / В.Г. Дмитриев. – М. : Книга, 1973. – 123 с.
19. Дмитриев В.Г. Придуманные имена: Рассказы о псевдонимах / В.Г. Дмитриев. – М. : Современник, 1986. – 255 с.
20. Добровольська О.Я. Назви людей за професією англійської та української антропонімії / О.Я. Добровольська // Наукові записки Кіровоградського університету. Серія “Філологічні науки (мовознавство)”. – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2001. – Вип. 37. – С. 112-116.
21. Думчак В.В. Абревіація як явище вторинної номінації / В.В. Думчак // Семантика мови і тексту: VIII міжнар. конф., 22-24 жовт. 2003 р. : матеріали. – Івано-Франківськ : Плай, 2003. – 624 с.
22. Желєзняк І.М. Ономастика і язичництво / І. М. Желєзняк // Ономастика України першого тисячоліття нашої ери. – К. : Наукова думка, 1992. – С. 124-138.
23. Зайцева К.Б. Английская стилистическая ономастика / К. Б. Зайцева. – Одеса : Бригантина, 1973. – 67 с.

24. Капелюшний В.П. Замасковані імена: псевдоніми і криптоніми та проблеми атрибуції авторства в історіографії українських національно-визвольних змагань 1917-1921 рр. / В. П. Капелюшний. – К. : Нора-Прінт, 2001. – 104 с.
25. Карпенко Ю.О. Гумористична ономастика / Ю.О. Карпенко // Мовознавство. – 2006. – № 2-3. – С. 19-25.
26. Кондратишин І.О. То як же зватимуть наступного короля Англії? / І.О. Кондратишин // Сучасність. – 1998. – № 4. – С. 129-132.
27. Кравченко-Максименкова Н. Аноніми та псевдоніми в загальній і в українській бібліографії / Н. Кравченко-Максименкова // Методологічний збірник, українська бібліографія. – К., 1929. – С. 18-60.
28. Лучик А.А. Природа і статус еквівалентів слова в мовній системі / А.А. Лучик // Мовознавство. – 2006. – № 5. – С. 95-99.
29. Малашевська І. Способи відтворення скорочень / І. Малашевська, В. Лазарович // Семантика мови і тексту: VIII Міжнар. конф., 22-24 жовт. 2003 р. : матеріали. – Івано-Франківськ : Плай, 2003. – С. 314-317.
30. Мартине А. Принцип экономии в фонетических изменениях / А. Мартине. – М. : Изд-во иностр. лит., 1960. – 126 с.
31. Масанов Ю.И. В мире псевдонимов, анонимов и литературных подделок / Ю. И. Масанов. – М. : Изд-во Всесоюз. книжной палаты, 1963. – 319 с.
32. Матезиус В. О лингвистической характерологии (на материале современного английского языка) / В.О. Матезиус // Новое в зарубежной лингвистике. Вып. 25: Контрастивная лингвистика. – М. : Прогресс, 1989. – С. 18-26.
33. Никонов В.А. География фамилий / В. А. Никонов. – М. : Наука, 1988. – 189 с.
34. Никонов В.А. Имя и общество / В. А. Никонов. – М. : Наука, 1974. – 278 с.
35. Німчук В. Про українську псевдонімію та криптонімію / В. Німчук // Українська мова. – 2002. – № 2. – С. 30-58.

36. Пауль Г. Принципы истории языка / Г. Пауль. – М. : Изд-во иностр. лит., 1980. – 500 с.
37. Петрова О.В. Принципы і мотиви номінації в українській та німецькій псевдонімії / О.В. Петрова // Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство). Вип. 37. – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2001. – С. 57-60.
38. Подольская Н. В. Словарь русской ономастической терминологии / Н.В. Подольская. – [Изд. 2-е, испр. и дополн.]. – М. : Наука, 1988. – 189 с.
39. Полюжин М.М. Пізнання і особливості його фіксації у мовах різних систем / М.М. Полюжин, Н.Ф. Венжинович // Проблеми романо-германської філології: міжнар. наук. конф., 3-5 жовт. 2000 р.: матеріали. – Ужгород, 2000. – С. 53-57.
40. Попов Ю.В. Зіставне дослідження семантичних деривацій в сучасній російській та англійській мовах (в аспекті концептуально-мовної картини світу): [автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.17 “Порівняльно-історичне і типологічне мовознавство”] / Ю.В. Попов. – Одеса, 1996. – 16 с.
41. Редько Ю.К. Сучасні українські прізвища / Ю.К. Редько. – К. : Наукова думка, 1966. – 214 с.
42. Реформатский А.А. О собственных именах. Псевдонимы / А.А. Реформатский // Семья и школа. – 1963. – № 6. – С. 43-47.
43. Сакада Л. Список криптонімів та псевдонімів / Л. Сакада // Український історик. Показчик змісту за 1963-1997. – Нью-Йорк-Торонто-Київ-Львів-Мюнхен, 1999. – Т. XXXVI. – 156 с.
44. Системы личных имен у народов мира / В.А. Никонов, З.У. Блягоз, Л.Г. Гумильова и др. – М. : Наука, 1986. – 382 с.
45. Собков Ю.В. Криптоніми як особливі одиниці у системі антропонімів / Ю.В. Собков // Актуальні проблеми германської філології в Україні та Болонський процес: друга міжнародна наукова конф., 20-21 квітня 2007 р. – Чернівці, 2007. – С. 322-325.

- 46.Собков Ю.В. Особливості структурного складу криптонімів англійської мови / Ю.В. Собков // Буковинський журнал. – 2007. – № 2-3. – С. 237-246.
- 47.Собков Ю.В. До питання прихованих імен в англійській та українській мовах / Ю.В. Собков // Сучасні наукові дослідження: друга міжнародна конф., 20-28 лютого 2006 р.: матеріали. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2006. – С. 85-88. – (Філологічні науки; т. 3).
- 48.Суперанская А.В. Общая теория имени собственного / А.В. Суперанская. – М. : Наука, 1973. – 366 с.
- 49.Суперанская А.В. Структура имени собственного (фонология и морфология) / А.В. Суперанская. – М. : Наука, 1973. – 366 с.
- 50.Суркова Т.И. Псевдонимы как особый тип антропонимов / Т.И. Суркова // Русская ономастика. – Рязань : Рязанский гос. пед. ин-т, 1977. – С. 91-100.
- 51.Сухомлин І.Д. З історії українських прізвищ / І.Д. Сухомлін // Українська мова в школі. – 1965. – № 4. – С. 24-28.
- 52.Теория и методика ономастических исследований [сост. А.В. Суперанская, В.Э. Сталмане, Н.В. Подольская, А.Х. Султанов]. – М. : Наука, 1986. – 254 с.
- 53.Українська мова: енциклопедія / [редкол.: В.М. Русанівський, О.О. Тараненко, М.П. Зяблюк та ін.]. – 2-ге вид., випр., іл. – К. : Вид-во „Українська енциклопедія” ім. М.П. Бажана, 2004. – 824 с.
- 54.Унбегаун Б.О. Русские фамилии: перевод с английского / Б. О. Унбегаун. – М. : Прогресс, Универо, 1995. – 448 с.
- 55.Федорищев В.Е. Способы образования русских и украинских литературных псевдонимов / В.Е. Федорищев // Теоретична та історична ономастика: VI республ. ономаст. конф., 8-10 лист. 1990 р.: матеріали. – Одеса, 1990. – С. 161-163.
- 56.Чучка П.П. Псевдоніми – літературні, військові, партійні та інші / П.П. Чучка // Slowiannska onomastyka: Encyklopedia; red. E. Rzetelska-Feleszko i.i. – Warszawa, Krakow, Towarzystwo Naukowe Warszawskie, 2002. – P. 504-507.

- 57.Шанский Н.В. Типология и происхождение фамилий на „-ов (-ев)”, „-ин (-ын)” в русском языке / Н.В. Шанский // Русский язык в школе. – 1971. – № 4 – С. 88-95.
- 58.Blanar V. Pseudonymy (literarne, vojenske, stranicke) / V. Blanar. – Warsz., Krakow, Towarzystwo Naukowe Warszawskie, 2002. – 488 p. – (Slowianska onomastyka: Encyklopedia; red. E. Rzetelska-Feleszko i.i.).
- 59.Fleischer W. Variationen von Eigennamen / W. Fleischer. – Berlin: Akademie Verlag, 1973. – S. 52-63. – (Der Name in Sprache und Gesellschaft) – (Beiträge zur Theorie der Onomastik).
- 60.Fransson G. Middle English Surnames of Occupation / Gustav Fransson. – Lund, 1935. – 133 p.
- 61.Jespersen O. A Modern English Grammar on Historical Principles / O. Jespersen. – London, 1946. – 551 p.
- 62.Marchand H. The Categories and Types of Present-Day English Word-Formation / Hans Marchand. – Wiesbaden, 1960. – 370 p.
- 63.Morris A. Anonyms and pseudonyms / A. Morris. – Chicago : University of Chicago Press, 1934. – 22 p.
- 64.Oxford Advanced Learner’s Dictionary of current English / [chief editor: A.P. Cowie]. – Oxford : Oxford University Press, 1989. – 1579 p.
- 65.Pyles T. The origins and Development of the English Language / Thomas Pyles. – New York, 1964. – 289 p.
- 66.Russel I.W. Among New Words / I.W. Russel. – 1946, – 138 p. – (American Speech; vol. XXI).
- 67.Schnaider G. Handbuch der Bibliographie / Georg Schnaider. – Leipzig, 1926. – 433 s.
- 68.Sherer H. Das Pseudonym / H. Sherer. – Hamburg : Kovac, 2002. – XL. – 257 s.
- 69.Shlauch M. The Gift of Language / M. Schlauch. – New York, 1955. – 135 p.
- 70.Smith E.C. The Story of Our Names / E.C. Smith. – NY, 1950. – 128 p.

71. Taylor A. The bibliographical history of anonyma and pseudonyma. / A. Taylor, F. Mosher. – Chicago : University of Chicago Press, 1951. – 288 p.
72. Wells R. Acronymy / R. Wells // For Roman Jakobson [compiled by M. Halle and o.]. – The Hague, 1956. – 84 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ФАКТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ

73. Atkinson F. Dictionary of literary pseudonyms / Frank Atkinson. – London: Clive Bingley, 1982. – 305 p.
74. Carty T.J. A Dictionary of Literary Pseudonyms in English Language / Terence John Carti. – London: Mansell Publishing Limited, 1995. – 623 p.
75. Room A. Dictionary of Pseudonyms / Adrian Room. – [Third edition]. – Jefferson, North Carolina, and London: MsFarland & Company, Inc., Publishers, 1989. – 404 p.